

i

Tentamen

PS1301, PSPR03: Socialpsykologi 1

Anvisningar:

Observera att detta är en **individuell examination**. Individuell examination innebär att det är du som ska besvara frågorna själv. Samarbete med en annan person (kurskamrat eller utomstående) är inte tillåtet. Miniräknare och formelblad finns som resurs i tentan (längst ner i fönstret). En egen enklare miniräknare är tillåtet att använda. Inga andra hjälpmedel är tillåtna.

Maxpoäng på tentamen är 45. För *godkänt* krävs minst 22,5 poäng.

BETYG	F	E	D	C	B	A
Poäng	0-22	22.5-26.5	27-31	31.5-35.5	36-40	40.5-45

Tentamen består av 3 delar med olika sorters frågor:

Del A, flervalsfrågor (28 frågor, maxpoäng 28). Den här delen avser att testa din kunskap kring socialpsykologiska termer och teorier, samt vetenskaplig metod och statistik. Varje rätt svar ger 1 poäng, fel svar ger 0 poäng. Alla frågor har endast ett korrekt svarsalternativ.

Del B, kortare svarsfrågor (4 frågor, maxpoäng 11). Den här delen avser att mäta din kunskap gällande att beskriva och tillämpa socialpsykologiska begrepp samt vetenskaplig metod och statistik. Frågorna är värda 2-3 poäng var. Skriv ditt svar på ett lättläst och strukturerat sätt.

Del C, längre svarsfråga (1 fråga, maxpoäng 6). Den här delen avser att mäta din förmåga att diskutera olika socialpsykologiska och metodologiska begrepp samt att relatera dem till verkligheten och varandra. Skriv ditt svar på ett lättläst och strukturerat sätt.

1(b) Vad menas med "pluralistic ignorance" (pluralistisk ignorans)?

Välj ett alternativ:

- ☐ Ingen i en grupp håller egentligen med om normen men tror att alla andra gör det.
- ☐ Individer i en grupp tror att alla andra tycker likadant som de gör.
- ☐ Gruppen saknar tillräcklig information för att fatta beslut.
- ☐ Människor misstolkar slumpmässiga händelser som meningsfulla.

Totalpoäng: 1

1(s) Vilket av följande exempel illustrerar bäst "mere exposure-effekten" i en social situation?**Välj ett alternativ:**

- ☐ Du börjar gilla en kursare mer eftersom hen hjälpte dig med en uppgift.
- ☐ Du börjar gilla en kursare mer för att ni ofta hamnar bredvid varandra på föreläsningar.
- ☐ Du börjar gilla en kursare mer eftersom ni har samma musiksmak.
- ☐ Du börjar ogilla en kursare eftersom ni ofta bråkar.

Totalpoäng: 1**1(g) "Jag tycker inte att jag är fördomsfull mot personer med tatueringar, men jag märker att jag automatiskt undviker dem på bussen." - vad är det här främst en illustration av?****Välj ett alternativ:**

- ☐ Självpuppfyllande profetia.
- ☐ Normativt inflytande.
- ☐ Implicita attityder.
- ☐ Ingruppsfavorisering.

Totalpoäng: 1**1(f) Vilket av följande är mest typiskt för "instrumentell aggression"?****Välj ett alternativ:**

- ☐ Den används som medel för att uppnå ett annat mål.
- ☐ Den handlar framför allt om att uttrycka negativa känslor.
- ☐ Den uppstår enbart på grund av frustration.
- ☐ Den uppstår spontant ur stark ilska utan mål.

Totalpoäng: 1

1(e) Vilket av följande är ett exempel på det "fundamentala attributionsfelet" (fundamental attribution error / correspondence bias)?

Välj ett alternativ:

- ☐ Att överdriva hur många som delar ens politiska åsikter.
- ☐ Att anta att en kollega är lat eftersom hen kommer sent, fast det beror på tågproblem.
- ☐ Att skylla sin egen försening på trafiken.
- ☐ Att förklara sitt eget beteende med personlighetsdrag.

Totalpoäng: 1

1(t) När är attityder mest sannolika att förutsäga beteende enligt forskningen?

Välj ett alternativ:

- ☐ När attityderna är starka, lättillgängliga och specifika för beteendet.
- ☐ När social påverkan är mycket stark.
- ☐ När attityder är baserade på hörsägen snarare än egna erfarenheter.
- ☐ När attityderna är allmänna och vaga.

Totalpoäng: 1

1(c) Vilket scenario illustrerar bäst informativt inflytande (informational influence)?

Välj ett alternativ:

- ☐ En person svarar som gruppen för att inte sticka ut.
- ☐ En person ändrar sin röst i ett val efter hot om sanktioner.
- ☐ En person följer en expert eftersom hen tror att experten har pålitlig information.
- ☐ En person följer gruppen även när hen är säker på att gruppen har fel.

Totalpoäng: 1

1(ab) Vilken av följande strategier är mest effektiv enligt "central route persuasion", dvs övertalning via den centrala ruten?

Välj ett alternativ:

- ☐ Att upprepa ett budskap många gånger.
- ☐ Att använda logiska argument.
- ☐ Att använda humor.
- ☐ Att använda attraktiva kändisar.

Totalpoäng: 1

1(k) Vilket av följande exempel illustrerar bäst "overjustification effect"?

Välj ett alternativ:

- ☐ En person får betalt för en tidigare rolig hobbyaktivitet och slutar sedan tycka att den är rolig.
- ☐ En person överskattar hur mycket andra gillar hen.
- ☐ En person gör en tjänst för en vän och känner sig mer vänlig efteråt.
- ☐ En elev pluggar extra hårt för att undvika att misslyckas.

Totalpoäng: 1

1(q) En person får höra: "Du ser ut som någon som alltid ställer upp och hjälper andra." Efter det börjar personen oftare anmäla sig som volontär. Vad illustrerar detta bäst?

Välj ett alternativ:

- ☐ Deindividuering.
- ☐ Self-fulfilling prophecy (självuppfyllande profetia).
- ☐ Spotlight-effekten.
- ☐ Social loafing.

Totalpoäng: 1

**1(w) Vilket av följande är en anledning till att ögonvittnesmål inte är pålitliga?
Välj ett alternativ:**

- ☐ Ögonvittnen förlitar sig främst på andrahandsinformation.
- ☐ Ögonvittnen ljuger ofta.
- ☐ Vi ser sämre än vi tror.
- ☐ Vi minns sämre än vi tror.

Totalpoäng: 1

**1(aa) I vilken typ av situation är det mest sannolikt att vi förlitar oss på stereotyper om andra?
Välj ett alternativ:**

- ☐ När vi är stressade.
- ☐ När vi är pigga.
- ☐ När vi har möjlighet att tänka efter ordentligt.
- ☐ När vi är på gott humör.

Totalpoäng: 1

**1(x) Vilket av följande är ett exempel på skenbar korrelation (illusory correlation)?
Välj ett alternativ:**

- ☐ Att anta att rökning ökar risken för lungcancer.
- ☐ Att tro att personer i en minoritetsgrupp oftare begår ovanliga handlingar för att dessa händelser sticker ut i minnet.
- ☐ Att förvänta sig att två variabler inte har ett samband när de i själva verket korrelerar starkt med varandra.
- ☐ Att tro att stress orsakar ensamhet endast på grund av att de korrelerar med varandra.

Totalpoäng: 1

1(n) Vilket av följande är ett exempel på normen om reciprocitet?**Välj ett alternativ:**

- ☐ Du hjälper en nära släkting att flytta.
- ☐ Du hjälper en främling som svimmat och vet att du aldrig kommer att se personen igen.
- ☐ Du hjälper en kursare med anteckningar och förväntar dig att hen hjälper dig nästa gång.
- ☐ Du donerar anonymt pengar till en välgörenhetsorganisation.

Totalpoäng: 1

1(j) Vad menas med "halo-effekten"?**Välj ett alternativ:**

- ☐ Att vi tror att mindre attraktiva personer är bättre föräldrar.
- ☐ Att vi är mer benägna att minnas positiva händelser.
- ☐ Att våra minnen förbättras när någon iakttar oss.
- ☐ Att en positiv egenskap hos någon påverkar hur vi bedömer andra egenskaper hos samma person.

Totalpoäng: 1

1(p) Vilket alternativ beskriver bäst skillnaden mellan stereotyper och fördomar?**Välj ett alternativ:**

- ☐ Stereotyper är känslor, fördomar är tankar.
- ☐ Stereotyper handlar om individer, fördomar om grupper.
- ☐ Stereotyper är oftast positiva, fördomar kan bara vara negativa.
- ☐ Stereotyper är kognitiva föreställningar, fördomar är (ofta negativa) känslor mot en grupp.

Totalpoäng: 1

1(v) Vilket av följande är ett viktigt begrepp för att främja fred?
Välj ett alternativ:

- ☐ Conclusion (slutsats)
- ☐ Comprehensive (omfattande)
- ☐ Combat (kamp)
- ☐ Communication (kommunikation)

Totalpoäng: 1

1(h) Vilket påstående om korrelationer stämmer?
Välj ett alternativ:

- ☐ En korrelation säger inget säkert om orsakssamband.
- ☐ En stark korrelation innebär att något påverkar något annat.
- ☐ En negativ korrelation innebär att variablerna inte är relaterade.
- ☐ Pearson och Spearman mäter exakt samma sak.

Totalpoäng: 1

1(y) Vad mäter Pearsons produktmomentkorrelation?
Välj ett alternativ:

- ☐ Skillnaden mellan medianvärdena av två variabler.
- ☐ Styrkan av en icke-linjär relation mellan två variabler.
- ☐ Rangordningen av två kategoriska variabler.
- ☐ Styrkan och riktningen av en linjär relation mellan två kontinuerliga variabler.

Totalpoäng: 1

1(r) Vad är ett centralt antagande i teorin om realistisk gruppkonflikt ("realistic conflict theory")?**Välj ett alternativ:**

- ☐ Konflikter uppstår när grupper konkurrerar om begränsade resurser.
- ☐ Konflikter orsakas främst av bristande empati.
- ☐ Konflikter beror enbart på kulturella skillnader.
- ☐ Konflikter uppstår främst på grund av personlighetsdrag.

Totalpoäng: 1**1(a) Vilket av följande påståenden beskriver bäst falsk konsensus (false consensus)?****Välj ett alternativ:**

- ☐ Tendensen att tänka att världen är rättvis
- ☐ Tendensen att minnas information som bekräftar våra hypoteser
- ☐ Tendensen att överskatta hur mycket andra lägger märke till oss.
- ☐ Tendensen att överskatta hur många som delar våra egna åsikter

Totalpoäng: 1**1(i) Vilken faktor gör "gruppolarisering" (group polarisation) mer sannolik?****Välj ett alternativ:**

- ☐ Heterogena grupper med många olika perspektiv.
- ☐ Diskussioner i en grupp där medlemmarna redan tycker ungefär likadant.
- ☐ Hög individuell ansvarskänsla.
- ☐ Tydliga normer som förbjuder extrema åsikter.

Totalpoäng: 1

1(l) Vad menas med "ingruppsheterogenitet" (ingroup heterogeneity)?**Välj ett alternativ:**

- ☐ Att vi bara ser variation i utgruppen.
- ☐ Att vi tror att personer i vår egen grupp är mer olika varandra än medlemmar i andra grupper.
- ☐ Att vi tror att människor generellt är mycket lika varandra.
- ☐ Att vi uppfattar alla grupper som väldigt olika.

Totalpoäng: 1**1(d) En person skadas i stan. Flera personer står och tittar. Vilket av följande skulle minska "bystander-effekten" mest?****Välj ett eller flera alternativ:**

- ☐ Att det blir ännu fler personer runt den skadade.
- ☐ Att någon tilltalas direkt: "Du i röd jacka, ring ambulans!".
- ☐ Att situationen uppfattas som tvekydig.
- ☐ Att alla ser att någon annan redan står närmast.

Totalpoäng: 1**1(z) Vilket av följande är ett exempel på "motivated reasoning"?****Välj ett alternativ:**

- ☐ En person byter uppfattning efter att ha fått nya fakta.
- ☐ En person är osäker på vad hen tycker och undviker att ta ställning.
- ☐ En person litar mer på information som presenteras av en auktoritet.
- ☐ En person bortförklarar vetenskapliga resultat eftersom de inte stämmer med hens politiska åsikter.

Totalpoäng: 1

1(u) Vilket påstående stämmer bäst med social identitetsteori (social identity theory)?**Välj ett alternativ:**

- ☐ Social identitet uppstår bara i stora, formella grupper.
- ☐ Social identitet i grupp är stabil över tid.
- ☐ Människor strävar efter en positiv social identitet genom att jämföra sin ingrupp med utgrupper.
- ☐ Människor bryr sig mest om sin personliga identitet och sällan om grupper.

Totalpoäng: 1

1(o) Enligt förklaringen "evaluation apprehension" uppstår social facilitation framför allt när...**Välj ett alternativ:**

- ☐ vi gör en svår uppgift helt anonyma online.
- ☐ vi gör en väl inlärd uppgift inför en publik som bedömer oss.
- ☐ vi gör en uppgift och publiken är upptagen med annat.
- ☐ vi gör en enkel uppgift ensamma.

Totalpoäng: 1

1(m) Vilket exempel illustrerar bäst tron på en rättvis värld ("just-world belief"/"hypothesis")?**Välj ett alternativ:**

- ☐ "Alla borde få samma chans att lyckas i samhället, oavsett bakgrund."
- ☐ "Personer som blir mobbade har ofta själva gjort något för att förtjäna det."
- ☐ "Det är slumpen som avgör vem som drabbas av olyckor."
- ☐ "Folk betar sig mer aggressivt om de ser våldsamma filmer."

Totalpoäng: 1

2(c) Nämn två saker som kan minska risken för social loafing och förklara varför de skulle fungera (dvs vilka bakomliggande orsaker de motverkar). (2 poäng)

Skriv in ditt svar här

Totalpoäng: 2

2(b) Förklara begreppen "central rutt" och "perifer rutt" inom övertalning enligt Elaboration Likelihood Model (ELM). Diskutera när och hur dessa två vägar kan vara effektiva. Använd gärna exempel. (3p)

Skriv in ditt svar här

Totalpoäng: 3

2(d) Beskriv skillnaden mellan intern och extern attribution enligt attributionsteorin. Illustrera skillnaderna med ett exempel. (3p)

Skriv in ditt svar här

Teckenf... ▾ | **B** *I* U $\times_2$ $\times^2$ $\mathcal{I}_x$ | | | | |

Σ |

Ord: 0/250

Totalpoäng: 3

- 3 En ideell organisation vill minska konflikten mellan två elevgrupper på en gymnasieskola (de som går naturprogrammet och de som går samhällsvetenskapliga programmet). Du får i uppdrag att ge tre förslag om åtgärder som organisationen kan använda sig av för att förbättra relationerna mellan grupperna. För varje förslag ska du

1. beskriva åtgärden
2. koppla den till en specifik socialpsykologisk teori/begrepp
3. förklara varför den bör minska konflikten/förbättra relationen

(6p)

Skriv ditt svar här. Ändringar sparas automatiskt.

Teckenf... ▾ | **B** *I* U $\times_2$ $\times^2$ | I_x | | | | | | | |

Ord: 0/500

Totalpoäng: 6